

Píseň: EZ549 – Chvaliž Hospodina; 1.-3. sloka + modlitba;
Oddíl k výkladu: Rt 3

Milí,

na posledním setkání jsme se věnovali Rt 2. V té se *moábka* Rút vydala obstarávat také *židovce* Noemi jídlo v Božím lidu – prací na poli. Vždyť zrovna začínala sklizeň...

„Náhodou“ se ocitla na poli právě Boázově, kde se „náhodou“ Boáz zrovna objevil, a „náhodou“ si Rút všiml. Vždyť byla cizinkou! A přitom tak poctivě, tvrdě pracovala!

Také proto Rút pozval, aby zůstala na tom poli a držela se židovských dívek. Na což Rút odpověděla hlubokou vděčností a pokorou – klaněla se mu až k zemi. Nechápala, proč se *žid* takto chová k *cizince*. A Boáz odpověděl: Protože prokazuješ *milosrdenství*. Tj. nezištné dobro druhému člověku. A hlavně: Opustila vše, čím dříve byla – ryze abramovsky.

Později ji Boáz pozval ke společnému jídlu všechny žence. I Rút. Tam dostala nadbytek jídla – tak nechala i pro Noemi. A pak šla Rút *pracovat dál*. Tak na její pokračující námahu odpověděl Boáz (jakoby Baal – dosl. Pán!) dalším *milosrdenstvím*: Prikázal žencům nechávat jí nejen zbytky/paběrky, ale i celé klasy.

A po tom všem musela ještě *vymlátit*, co posbírala – a byla toho asi éfa. Noemi tedy byla zcela v šoku – jak z množství jídla, tak Boázova *milosrdenství*, tak Rútiny námahy.

Další práce

A tak se Noemi Rút odvděčila *další námahou*. Prezentovanou jako Noemino „darované“ „odpočinutí.“ Přestože všem práci i risk ponese opět *moábka* Rút.

Tentokrát se má Rút Boázovi se vším všudy nabídnout. A tak se musí náležitě připravit – takřka „svatebně“ (v. 3). Avšak *nemá* se mu „dát poznat“ – nejen identitou, ale také v sexuální eufemismu tohoto slova. Bible *užívá* běžné známé a *přeznačuje* lidské Božím! Tak i zde má být zřejmé, že příběh se děje „na hraně“

židovství, ale nepřekračuje ji. Ačkoli se zdá být tak blízko pohanství! (srv. blízkost Janova evangelia gnostikům)

To vše je umocněno také tím, že Boáz nespí prostě doma v posteli. Nýbrž *na humně*. Tj. spolu s celou předchozí slavností se zcela dle pohanských představ a obřadů připravoval na *božské znamení*. Podobně jako např. Gedeon v Sd 6, 37nn nebo sám král David v 2Sam 24 (zejm. v. 16nn).

Tak i Rút se stává jakoby kněžkou v božském dramatu. Protože chrámovou kněžkou reprezentující dané božstvo. A také proto si má pouze *lehnout k Boázovým* (Baalovým!) nohám.

Tj. právě na to hlavní z „božských dramát“ *nemá* dojít. Má dojít na *slovo*. Typicky biblicky. Žádné obscénnosti, vilnosti, vidění, kouzla, čáry – nýbrž *slovo*.

Noc

Všechno pak „běželo jako na drátkách.“ Rút se připravila jako nevěsta pro orgiastický kult. Sledovala Boáze jako stalker až tam, kam si lehl. A když usnul, tajně se k němu přikradla a vlezla k němu „pod peřinu.“

Jednání je snad nápadně nevhodné, zlé a *nelegální* i dnes! Asi jako jednání Támar (Rt 4!). Nebo Rachab. Nebo Marie.

O půlnoci se Boáz probudil. Ale místo „božského vidění“ viděl u svých nohou obyčejnou ženu. Ne bohyni. Ženu. Kterou navíc neznal. Ale všimněme si souslednosti dějů: Boáz se *nejprve* o půlnoci lekl – strach nevyhnutelně provází setkání s posvátným! Z jeho pohledu se tedy jakoby děje „setkání s božstvem.“ A proto také „vidění“ – jenže jen člověka, ženy. Ne božstva. Ani Boha.

Tak místo, aby jakkoli „využil situace“ nebo věřil, že je Rút božstvem, *mluvil*. Zeptal se, kdo to je – také pro jistotu, zda nejde o božstvo. Tím nápadnější má být, že Rút *nepoznal*. A ta se mu v odpovědi *explicitně* se vším všudy vydala. Navíc ve tmě noci. Gesto „rozprostřeného pláště“ je explicitním pozváním k manželství. Stejně gesto dodnes trvá např. při arabských svatbách.

Ale v závěru v. 9 připomněla, že jí jde o *naplnění Tóry*. Božího zákona, slova. Vždyť Boáz je jejím *goelem* = zastáncem. Ale místo, aby se mu „za každou cenu“ vlísala do přízně i do manželství, *na rovinu s ním hovoří*. Nic neskrývá, na nic si nehraje, nemanipuluje ani Boáze nesvádí. Zve ho k naplnění Božího zákona.

Ačkoli vlastně trochu podivně – jde o *Elímelekovu* čeleď. Boáz byl tedy zavázán levirátním právem vůči *Noemi*. Nikoli vůči Rút... (také proto Rt 4, 13-17!)

Rútino úsilí naplnit Tóru pak Boáze překvapilo. Tak ji náležitě pochválil -. požehnáním. Protože také nyní dokázala, že *opustila* Moáb a jeho zvyky – také v takové situaci. A to ačkoli se mohla „ženskými zbraněmi“ vlísat do přízně kde koho (v. 10). Místo toho zvolila Tóru a mluvené slovo. Formou sebeponížení a rizika veliké Rútiny pohany a ostudy.

A dodal: Za tu krátkou dobu, co byla Rút v Betlémě během žně, si vybudovala pověst „ženy znamenité.“ Dosl. však silná, mocná, bohatá, také „armáda“ – hebr. *chajl*. Stejný termín užít v Př 31, 10nn! Tak moábka, cizinka, nepřítelkyně Rút svou tvrdou, nezištnou prací naplnila i tyto „ideály“ – a za jak krátkou dobu!

O to raději se jí tedy Boáz „zastane.“ Ačkoli jiné předpisy Tóry Rút *zakazují* spolčit se s Božím lidem. Ale milost vítězí nad soudem! „Nejsme již pod Zákonem, jsme pod milostí!“

Problém

Jenže je ještě jeden *goel*. A je bližší příbuzenské vazby než Boáz. Pokud tedy mají naplnit Tóru, musejí ji naplnit pořádně (Dt 25, 5-10). Tedy ten by se měl Noemi – a tak Rút – „zastat“ dříve a spíš.

Ale také absence jeho jména má zřetelně ukázat, že „ani nestojí za řeč.“ Ne snad, že by byl nějak zlý, ale nejspíš ani o Noemi, a tak o Rút, *nevěděl*.

Ale ani na tom všem neměl Boáz dosti. Nemůže přece Rút poslat uprostřed hluboké noci samotnou domů. Navíc v noc kenaanských a také moábských orgiastických kultů (Dína!). Tak má sice u Boáze „strávit noc,“ ale jen pouhým spánkem. A velmi

brzo ráno vstát a odejít, aby *nebyla podezírána* z toho, že jednala jako pohanská kněžka (v. 14). Co jiného by přece na humně v takovou noc dělala žena?

Závěr

Ale ani na tom neměl Boáz dosti. Ještě vybavil Rút dalším darem jídla – celou loktuší. Sám jsem nevěděl, co takové slovo znamená. V hebr. je prosté „plášť.“ Do něj daroval dalších šest měr ječmene – cca stejný objem, jako přinesla Rút k Noemi hned první den práce. Přece nemůže k Noemi přijít s prázdnou – když ta si jen „sedí doma na rukách!“

Ale to si přimyslela Rút sama tváří v tvář Noemi. Boáz nic takového neřekl. Šlo o dar *Rút*. Tak by nemělo překvapit, že ani po tom všem Noemi nic nedělala, a říká stejné jako v závěru předchozí kapitoly: Budeme čekat. Až *někdo jiný* zařídí dobrou situaci.

I tak má být i nadále zřejmé srovnání Moábky Rút a židovky Noemi. Stejně jako mnohých „věřících“ s Abramem, Izákem, Jákobem, Kristem, Támar, Rachab, Rút i dalšími.

Tak je až s podivem, že Rt 4 bude tak dlouhá. Vždyť už tak nebo onak goela, zastánce, mají. Tak už je situace přece „vyřešena,“ ne?

Jenže o co nakonec *hlavně* jde v knize Rút, to prozradí až úplný závěr příběhu...

Píseň: EZ549 – Chvaliž Hospodina; 4.-5. sloka + **modlitba**
Páně
Rozhovor